

Μιχάλης Ψαλιδόπουλος: «Τα δάνεια της Ελλάδας»

Απόστολος Σπυράκης

Δημοσιεύτηκε 04 Οκτωβρίου 2019

Τα δάνεια αποτέλεσαν τον εφιάλτη της Ελλάδας από την πρώτη μέρα της ανεξαρτησίας και οι κάθε λογής κερδοσκόποι έψαχναν πάντοτε ευκαιρίες εύκολου πλουτισμού. Μετά την Επανάσταση, το Τάγμα Ιπποτών της Μάλτας ζητούσε τη Σύρο και το περίφημο τελωνείο της για τη μεσολάβηση σε δάνειο δέκα εκατομμυρίων φράγκων, ενώ ο «φιλέλληνας» μεσολαβητής λόρδος Κόχραν εισέπραττε προσωπική αμοιβή 37.000 λιρών, έχοντας κινήσει τις διασυνδέσεις για την αγορά πολεμικών πλοίων τα μισά από τα οποία δεν έφτασαν ποτέ στη χώρα. Κάθε λογής επιτήδειοι έσπευδαν να εκμεταλλευτούν τις ανάγκες του νεοσύστατου κράτους και, όπως έγραψαν εκείνον τον

καιρό οι *Times* του Λονδίνου, «Οι Έλληνες καταληστεύτηκαν από μια συμμορία ταπεινών λωποδυτών».

Στα χρόνια που ακολούθησαν, τα δάνεια χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση των αδηφάγων αμυντικών δαπανών στην πορεία υλοποίησης της Μεγάλης Ιδέας, αλλά και για ποικίλες πολιτικές σκοπιμότητες που περνούσαν κατά κύριο λόγο μέσα από τη διόγκωση του δημόσιου τομέα για την εξυπηρέτηση των κομματικών πελατών. Όλα αυτά συνέβαιναν στο πλαίσιο μιας νοοτροπίας που επιδείκνυε νωθρότητα και αμέλεια στη διαχείριση των οικονομικών σχέσεων με τους διεθνείς δανειστές, ακόμα και την εποχή του σπουδαίου Χαρίλαου Τρικούπη, ο οποίος αναβάθμισε μεν τη χώρα αλλά έδειξε πλήρη αδιαφορία στη διαχείριση των πόρων, με φυσικό αποτέλεσμα τη χρεοκοπία του 1893. Η νοοτροπία αυτή περνώντας από ποικίλες φάσεις επανεμφανίστηκε στην πιο σύγχρονη περίοδο, καθώς οι επιδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση καθυσήχασαν και συνήθισαν στην αδράνεια, με αποτέλεσμα την πρόσφατη παρατεταμένη και πρωτόγνωρη απώλεια παραγωγής και εισοδημάτων αλλά και το σοκ που υπέστη η κοινωνία, ένα σοκ που οδήγησε σε βίαιες αντιδράσεις κι έβαλε τη χώρα σε περιπέτειες.

«Οι Έλληνες καταληστεύτηκαν από μια συμμορία ταπεινών λωποδυτών».

Ο καθηγητής Μιχάλης Ψαλιδόπουλος, χρησιμοποιώντας μια βιβλιογραφία πλούσια και εν πολλοίς άγνωστη, επιχειρεί μια συνοπτική παρουσίαση της ελληνικής δημοσιονομικής ιστορίας τα τελευταία διακόσια χρόνια, θέλοντας να συμβάλει στην προσπάθεια αυτογνωσίας και ανάδειξης των πηγών της κακοδαιμονίας του τόπου. Στην κατεύθυνση αυτή αναλύονται μια σειρά από παράγοντες: η θεώρηση των δανείων ως απαραίτητου στοιχείου του ενεργητικού μιας χώρας, μια θεώρηση καταστροφική όπως αποδείχτηκε, κι ακόμα ο ρόλος του ασφαλιστικού συστήματος, το οποίο δυναμίτισε την κοινωνική και οικονομική ισορροπία με τις φρικτές στρεβλώσεις του, αλλά και η ευθύνη των πολιτικών που κατά καιρούς επέδειξαν επιπολαιότητα, αδράνεια, εγωισμό και μια ελαφρότητα καταδικαστική για την πορεία των πραγμάτων.

Αν και το θέμα αφορά κατά κύριο λόγο οικονομικά ζητήματα και γίνεται ευρεία χρήση τεχνικών όρων, εντούτοις το ύφος του κειμένου είναι σχετικά απλό, με απρόσκοπτη

ροή, γεγονός που επιτρέπει στον μη ειδικευμένο αναγνώστη να κατανοήσει τους μηχανισμούς λειτουργίας του ελληνικού οικονομικού συστήματος και να διαμορφώσει μια γενική εντύπωση για το παρελθόν και το μέλλον της εθνικής οικονομίας. Επιπλέον, το όλο πνεύμα του βιβλίου δεν είναι αποκαρδιωτικό, αλλά τονίζονται και οι θετικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν αυτούς τους δύο αιώνες, προσπάθειες που είχαν ως αποτέλεσμα τον εξορθολογισμό του ασφαλιστικού και του νομισματικού μηχανισμού, αλλά και τη συνειδητοποίηση της σημασίας των ιδιωτικών επενδύσεων, που αποτελούν σε κάθε εποχή τον κυριότερο μοχλό ανάπτυξης. Εξίσου σημαντική είναι η παρατήρηση ενός καθηγητή με διεθνές κύρος ότι τα πικρόχολα σχόλια από το εξωτερικό καλό είναι να περιοριστούν. Γιατί αφενός μεν το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα δεν είναι ένας κόσμος αγγελικά πλασμένος κι έχει αποτύχει οικτρά στην πρόβλεψη της τελευταίας κρίσης, αφετέρου η Ελλάδα παρά τα λάθη της έχει μακρά παράδοση στην πληρωμή με το παραπάνω –έστω και καθυστερημένα– όλων των υποχρεώσεών της, μια πραγματικότητα που πρέπει να κάνει υπερήφανους τους Έλληνες.

Τα δάνεια της Ελλάδας

200 χρόνια ανάπτυξης και κρίσεων

Μιχάλης Ψαλιδόπουλος

Εκδόσεις Παπαδόπουλος

328 σελ.

ISBN 978-960-569-777-8

Τιμή €17,99

Συνέχεια στη σελίδα του βιβλίου: <http://bit.ly/2Ylrsi9>